הוראות הרבי בקשר להדפסת השולחן-ערוך

לאחרונה יצאה לאור מהדורה חדשה של שולחן ערוך אדמו"ר הזקן בסדר חדש ובהוספת ציונים ומראי מקומות. מהדורה זו באה בהמשך למהדורה קודמת של שו"ע אדה"ז שיצאה לאור בשנת תשנ"ג על-ידי הוצאת 'עוז והדר', בסדר חדש.

לשולחן המערכת הגיעו במשך הזמן כמה וכמה מכתבים אודות ההתייחסות למהדורה זו, בהתאם להוראות של הרבי. מכיון שבהשגחה פרטית התפרסמה לאחרונה הוראות שקיבל מזכירו של הרבי, הרב יהודה לייב גרונר, בקשר להדפסת חלק ג' משולחן ערוך אדמו"ר הזקן בשנת תשכ"ה — הננו מדפיסים כאן את מענה הרבי, לצד מענות נוספים שקיבל מהרבי בקשר להדפסת השולחן-ערוך:

נוסף על השערים הנפרדים לכל חלק בראש הכרך שער כללי ומעל"ד [=ומעבר לדף] מפתח כללי לשני החלקים

כל מה שצריך עוד להעתיק (משו"ת הצ"צ, שאר"י [=שארית יהודה], דברי נחמי', שעה"כ [=שער הכולל], ארלזרוב וכו') והוא יותר מתיבות אחדות לעשות פוטוסטאט – באם צורך, מוגדל – ולתת להמדפיס שיסדרו משם (לא שידפיס האפסעט)

כנ"ל – גם בנוגע למפתח הל' פסח דלאוואט במקום קטעים מהגש"פ (כהערות לפסקי אדה"ז)

– הערה אחת בסוף השורה: סדר . . חמץ*

***) הערות ציונים וכו' לפסקי אדה"ז הבאים לקמן – ראה ג"כ "בדינים מנהגים מקורות וטעמים" – להלן עמ' ...**

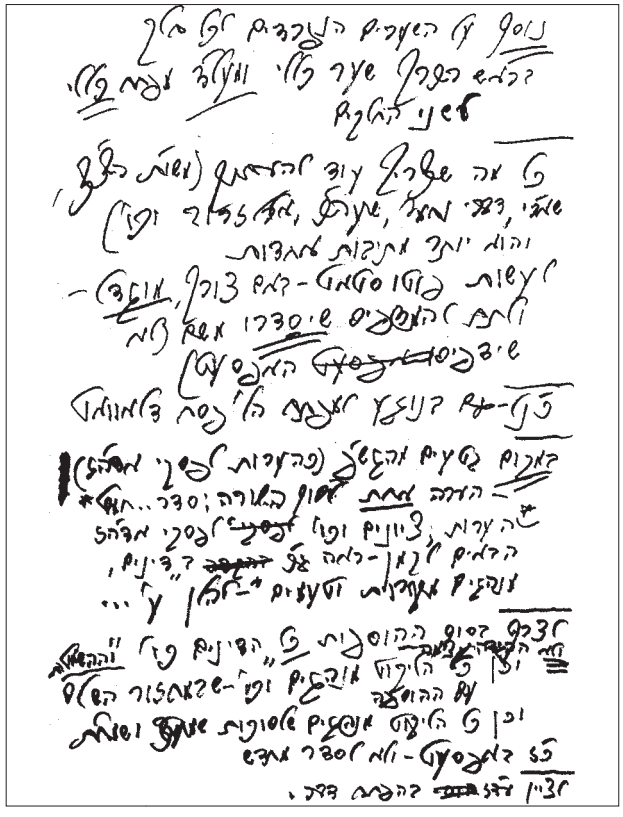
לצרף בסוף ההוספות כל "הדינים כו'" וההשמטות ולא ההגדה עצמה – וכן כל הליקוט מנהגים וכו' – שבמחזור השלם עם ההוספה

וכן כל הליקוט מנהגים שלסוכות שמע"צ ושמח"ת כ"ז באפסעט – ולא לסדר מחדש

לציין עד"ז בהפתח דבר.

● ● ●

במענה זה מורה הרבי להדפיס בסוף הספר הוספות — מתוך ספריהם של אדמו"רי חב"ד וגדולי חסידי חב"ד בדורות

הקודמים, כמו גם את ביאורי הרבי להגדה, והמנהגים לחגים. הוספות כאלה נדפסו — לפי הוראות הרבי — בכל חלקי השולחן-ערוך, כולל בחלק הראשון, וכפי שרשם הרבי בעצמו בפתח דבר שבראש הספר (במהדורת תש"כ), ועיין שם בפרטיות.

לצערנו, עורכי המהדורה החדשה החליטו להשמיט את כל ההוספות שנדפסו במהדורות הקודמות בהוראת הרבי.

● ● ●

ישנם התייחסויות נוספות של הרבי, ששמענו מהמזכיר הרב יהודה לייב גרונר, אשר אינן עומדות בקנה אחד עם הוצאת המהדורה החדשה.

א) בשנת תשכ"ה כאשר מערכת אוצר החסידים הכינה הוצאה חדשה של שו"ע אדה"ז שאל המזכיר הרב יהודה לייב גרונר את הרבי באם אפשר להקליד מחדש את השו"ע, והרבי שלל תוכנית

זו משני טעמים: א) בגלל הטעויות החדשות שיתווספו בעת ההקלדה, והרבי לא יכול לקחת על עצמו אחריות כזו — ובמיוחד כשמדובר בספר הלכה, ב) בגלל ההוצאות הכספיות הרבות שכרוך בזה שירוקן את כל הקופה.

ב) בעת שהרב ניסן מנגל ערך בהוראת הרבי מראי מקומות לשו"ע אדמו"ר הזקן, הורה לו הרבי ששיטת עבודתו תהיה כפי שיטת אדה"ז, שלמרות שישנם כמה וכמה מקורות בגמרא ורמב"ם וכו', עם כל זה ציין אדה"ז בתכלית הקיצור — ורק לפוסק **האחרון**, כדוגמת המגן אברהם וכיו"ב, למרות שמקור הדברים הוא בראשונים או ברמב"ם. הרבי הורה לו שבאופן זה תהיה גם עבודת עריכת המראי מקומות, ולא להרבות בציונים למקורות הקודמים. הרב מנגל הכניס לרבי כמה דוגמאות מעבודתו והרבי בחר באחת מהן, ולפי שיטה זו ערך את המראי מקומות

ג) בנוסף לכך הורה לו הרבי, בעת שעבד על העריכה של הלכות תלמוד תורה של אדה"ז, שבפנים השו"ע לא ישנה שום דבר. באם יש טעות הדפוס דמוכח, או נוסחא אחרת מכתב יד — יציין זאת בהערות, וכיו"ב.

ואילו במהדורה הנוכחית חרגו מהוראות אלו, בזאת שתיקנו בפנים נוסח השו"ע, וכן הוסיפו את הציונים שלהם — שנערכו בשיטה אחרת — בצירוף להערות של אדה"ז!

ד) בנוסף גם שינו במהדורה זו את צורת הדף של השו"ע, וכידוע שלל הרבי בכמה ספרים של הוצאת קה"ת לשנות את צורת הדף, לדוגמא בסידור תהלת ה', ועוד. גם בספרים אחרים כמו ספרי הרמב"ם, ביקש הרבי ממחברים שלא ישנו את צורת הדף.

● ● ●

לא כאן המקום להתייחס גם לסוג הספרים והקונטרסים שהעורכים החליטו לציין אליהם ואיזה להשמיט, וכבר התייחסו לזה בבמות המתאימות.

נשמח לפרסם מעל במה זו הוראות נוספות מהרבי אודות הדפסת השו"ע.

ואודות השואלים האם מותר לקנות מהדורה זו, שאלה זו יש להפנות לרבני חב"ד, ובמיוחד שכבר היתה התייחסות של כמה מרבני חב"ד למהדורה הקודמת של השו"ע שיצאה לאור על-ידי הוצאת "עוז והדר". ומה שהדפיסו את החותמת של קה"ת על הספר, מובן שזה לא נותן גושפנקא והסכמה לשינויים המפליגים שעשו במהדורה זו היפך דעתו של הרבי, ולכן צריך עיון גדול באם אפשר להחשיב מהדורה זו של השו"ע כהוצאה לאור של מערכת "אוצר החסידים"?!

ולהעיר שבהשגחה פרטית אכן נשמט במהדורה זו נוסח ה'פתח דברי' של הרבי!

טוב להם וטוב לעולם

נוסח ברכה לכינוס צאצאי רבינו הזקן בחיי אלול תשל"ד. את הנוסח הורה הרבי למסור בטלפון. בשורה הראשונה ציין הרבי למברק מהנוכה תשל"ג להעתיק את השורה הראשונה מהמלה כבוד עד סוף השורה במלה ערוך (כבוד המשתתפים בכנס צאצאי אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן ערוך) ולהוסיף ישליט"א

בטלפון

כבוד . . ערוך-שליט"א

שלום וברכה

ביום סגולה זה, יום הולדת את שני המאורות הגדולים כ"ק הבעש"ט וכ"ק אדמו"ר הזקן -

יהי רצון שיהא הכנס, כמאמר חז"ל, טוב להם וטוב לעולם - ע"י ההתחזקות בלימוד הלקח טוב תורת שני המאורות אשר חד היא,

וההתחזקות במעשה - פעולות רבות מתאימות להוראות רבותינו,

ובמיוחד - בהפצת המעינות חוצה,

וכ"ז בחיות ובאופן דמוסיף ואור.

בכבוד ובברכת הצלחה

וכוח"ט מ.ש.

